

Joost Groeneweld

Debatbijeenkomst 'Het jaarverslag': rode oortjes of papierbak

O 8 april 2010 - Op 2 juni organiseren NIVRA en NvAA i.s.m. Eumedion, en de VBA (de beroepsvereniging van beleggingsprofessionals) een debatbijeenkomst over het gebruik van het jaarverslag en andere bedrijfsinformatie door beleggers. Deelname aan deze bijeenkomst is gratis. Aldus de wervende tekst die ik op de website van het NIVRA aantrof. Het is alweer voorbij, die 8e juni. Ik heb weinig accountants met rode oortjes gezien. Maar ik zal de al te eenvoudige conclusie hier niet trekken. Misschien waren er niet zoveel debaters naar de bijeenkomst gekomen, ook al was die gratis, of juist doordat die gratis was. Want iets wat geen geld kost, is waardeloos (volgens een bekend misverstand).

Ik ben er niet naartoe gegaan. Dus ik kan slechts raden. Op de schaal van appreciatie zijn in de titel de twee uitersten gekozen. Rode oortjes krijg je van iets dat spannend is, misschien wel doordat het verboden is. Toegepast op het jaarverslag zou dit betekenen dat we daar allertel dingen in aantreffen die eigenlijk niet voor ons zijn bedoeld, maar juist daarom zo leuk zijn om er toch naar te kijken. Ik moet eertlijk bekennen dat ik het jaarverslag nooit heb ervaren als een sleutelgat waarmee ik in de privé-wereld van de onderneming zou kunnen kijken. En eigenlijk vond ik tot nu dat ik ook wel mocht zien wat er staat. Dus nee, rode oortjes zou ik er niet van krijgen. Zelden of nooit heb ik daarin spannende roddels of zo gelezen. Het gaat om een modelmatige financiële weergave van wat vorig jaar is gebeurd, in de veronderstelling dat het volgende jaar ook wel weer ongeveer zo zal gebeuren. Veel spanning verdwijnt doordat matching, realisatie, voorzichtigheid en gebeurtenissen na balansdatum letterlijk heel veel plouwen gladstrijken. Geld is minder uitgestreken dan winst. Dat is natuurlijk het mooie van winst. Nu 'fair value' voor plouwen zorgt, moet dat ook in een gemiddelde worden gladgestreken. Toch zie ik meer in en aan geld. En daarover staat niet zoveel in een jaarverslag. Gek eigenlijk, want overal staat een bedrag achter.

Zo'n jaarverslag is meer dan alleen een jaarrekening. Het spraakgebruik hierover is wel eens verwarrend. Ook best wel spannend: waar gaat het eigenlijk over? In ruime zin

gaat het bij de jaarrekening om de verhalen. We hebben gereorganiseerd en het succes is daarvan het resultaat. Er was valutarische tegenwind en daar kan niemand tegenop. Dat is een menselijke reactie. Zelfs in de troonrede (2008) komt dat terug. 'Dankzij de inspanningen van de afgelopen jaren staat de Nederlandse economie er relatief goed voor'. En in 2005: 'De eerste resultaten van het beleid worden langzaam merkbaar'. Heel iets anders dan in 2009: 'De wereldwijde financiële en economische crisis heeft ook Nederland hard geraakt'. Ja, ja, die valutarische tegenwind! Het lijkt wel een jaarverslag. Wiens schuld was het nu eigenlijk? Wel geruststellend. Nederland is hiermee tot slachtoffer gemaakt; de daders hoeft je hier niet te zoeken.

Kan het jaarverslag dan in de papierbak? Uiteindelijk wel, denk ik. Maar nee, dat is het andere uiterste. Dat zal de bedoeling van de debaters ook niet zijn. Ze willen natuurlijk een jaarverslag waar ze mee verder kunnen. Voor beleggers gaat het om eenduidigheid. Ik zou zeggen: als vanouds het realisatiebeginsel met historische prijzen. Als je op die grondslag behoorlijke toekomst informatie geeft, is 'fair value' helemaal niet nodig. Maar ja, de concurrentie 'hört mit'. En dan zijn er de gewichtige belangen waardoor veel kan worden verzwegen. Over de toekomst worden door directies weinig uitspraken gedaan. Het is te onzeker. Wat ik daarbij zo vreemd vind, is dat dezelfde directies wel degelijk een bedrijfsplan moeten hebben, gebaseerd op een verwachte toekomst. Het zou mooi zijn wanneer de verantwoordingsfunctie zou inhouden dat een investeringsprogramma moet worden toegelicht. Bij overnames wordt vaak niet eens de overnamesom genoemd. Hoe bestaat het? Ja, en dan wordt die gladgestreken winst achteraf de uitdrukking van een te verantwoorden gevoerd beleid.

Wat ik eigenlijk wil zeggen: waarom vragen we van de CEO's op een nader te bepalen dag in het jaar niet ook een troonrede? Met in hun kleedrog de CFO's, die zo'n koffertje bij zich hebben met hun begrotingen. **An**

Joost Groeneweld RA RV, directeur Wingman Business Valueaars BV, Breda